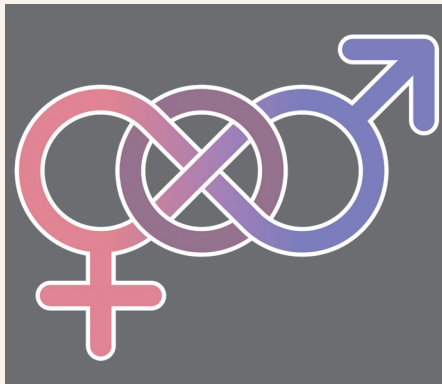

Η συνταγματική θεμελίωση του δικαιώματος στην εναρμόνιση κοινωνιο-ψυχολογικού και νομικού φύλου

Λίνα Παπαδοπούλου,
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Νομικής
Σχολής ΑΠΘ

Η έννομη τάξη προνοεί, αμέσως μετά τη γέννηση ενός ανθρώπου, να «μεταφράσει» το βιολογικό του φύλο (sex), όπως και στο βαθμό που αυτό είναι ορατό, σε νομικό. Από την άλλη, οι μηχανισμοί κοινωνικοποίησης και κανονικοποίησης αναλαμβάνουν να μετατρέψουν το βιολογικό και νομικό αυτό φύλο και σε κοινωνικό (gender). Από αυτή την άποψη αναγνώριση ταυτότητας φύλου υπάρχει ήδη. Το πρόβλημα είναι ότι δεν ακολουθεί την κοινωνιο-ψυχολογική ταυτότητα κάθε ατόμου, ξεχωριστά και εξατομικευμένα, αλλά αποτελεί τυφλό παρακολούθημα των εξωτερικών γεννητικών οργάνων. Η τυφλή αυτή και αναγκαστική αντιστοίχιση δημιουργεί προβλήματα σε όλα τα άτομα, καθώς αποτελεί έναν στενό «κοινωνικό κορσέ», στον οποίο κάθε άτομο πρέπει να χωρέσει αφού προσαρμοστεί στις κοινωνικές νόρμες. Ιδίως όμως προκαλεί προβλήματα στα μεσοφυλικά (intersex) και στα διεμφυλικά (trans) άτομα. Στο πλαίσιο αυτό, η δυνατότητα εξατομίκευσης του νομικού φύλου και εναρμόνισής του με το ψυχοκοινωνικό είναι ένα ελάχιστο βήμα προς την κατεύθυνση της αναγνώρισης ίσων ανθρωπίνων αξιών σε όλους και ίσων ελευθεριών ανάπτυξης της προσωπικότητας ανεξαρτήτως (ταυτότητας) φύλου.

Η νομική διευθέτηση του ζητήματος πρέπει να σέβεται το νομολογικό κεντρικό, εθνικό¹ και ευρωπαϊκό², σύμφωνα με το οποίο η έννομη τάξη δεν επιτρέπεται να απαιτεί μόνιμες και μη αναστρέψιμες χειρουργικές ή ορμονικές επεμβάσεις που μπορεί να απολήγουν σε στειρότητα του trans ατόμου. Προς την κατεύθυνση της παροχής ίσων ευκαιριών και στην εκπαίδευση και ομαλής ένταξης στην μαθητική κοινότητα, η αλληλα καταχωρισμένου φύλου θα πρέπει να επιτρέπεται και σε ανήλικους, έστω και με σχετική ιατρική παρακολούθηση.

Επιπλέον, ο (νέος) νόμος πρέπει να σέβεται την οικογενειακή κατάσταση του ατόμου και άρα να μην διατάσσει τη σχέση με τα τέκνα και τον ή την σύζυγό του, στο βαθμό που ο τελευταίος συναινεί. Με άλλα λόγια, το απαραβίαστο της οικογενειακής ζωής (άρθρο 9 παρ 1 εδ. β' Σ) επιβάλλει τη διατήρηση του υφιστάμενου γάμου μετά τη φυλομετάβαση και την αλλαγή του καταχωρισμένου φύλου του

προσώπου, με τη συναίνεση και των δύο συζύγων, καθώς και τη διατήρηση της νομικής σχέσης των τέκνων με τον trans γονέα τους, όπως αυτός είναι πλέον ορατός στην έννομη τάξη και στην κοινωνική συμβίωση. Αυτό σημαίνει επίσης, ότι δεν επιτρέπεται η αρνητική διακριτική μεταχείριση των έγγαμων φυλομεταβατικών ατόμων με απαγόρευση αλληλαγής του καταχωρισμένου φύλου τους, γιατί αυτό θα παραβίαζε τόσο τη γενική αρχή της ισότητας, σε συνδυασμό με το άρθρο 9 παρ. 1 εδ. β' Σ όσο και την ισότητα των φύλων.

Όλα τα παραπάνω, βέβαια, είναι απαραίτητα στο βαθμό που η έννομη τάξη συνεχίζει να ενδιαφέρεται οριζοντίως για το φύλο του κάθε πολίτη και να το καταγράφει σε όλα τα δημόσια έγγραφα, σχετίζοντας με αυτό δικαιώματα και υποχρεώσεις. Το *optimum*, ωστόσο, θα ήταν η απεξάρτηση δικαιωμάτων και υποχρεώσεων από το καταχωρισμένο φύλο καθ'αυτό και η σύνδεσή τους μόνον με εκείνα τα χαρακτηριστικά με τα οποία κάθε διάκριση συνάδει. Εξάλλου, αυτό είναι και το σύγχρονο νόημα της συνταγματικής αρχής της έμφυλης ισότητας: το φύλο δεν μπορεί να θεωρείται ως κρίσιμο χαρακτηριστικό καθ'αυτό και άνευ ετέρου, εκτός και αν πρόκειται για δράσεις επίτευξης της πραγματικής ισότητας.

1. Βλ 418/2016 ΕιρΑθ, 1572/2016 του ΕιρΑθ, 1479/2016 ΕιρΘεσ, 572/2017 ΕιρΑθ και 604/2017 ΕιρΑθ, 281/2017 ΕιρηνΘεσ.

2. ΕΔΔΑ, Α.Ρ., *Garçon και Nicot κατά Γαλλία*, αριθμοί προσφυγών (Requêtes nos 79885/12, 52471/13 et 52596/13), απόφαση της 6ης Απριλίου 2017.

**ΕΔΔΑ: Ustinova κατά Ρωσίας
(αρ. αίτησης 7997/2014)**

Διάταξη αποκλεισμού εισόδου στη χώρα λόγω προσβολής από τον HIV - Οικογενειακή επανένωση - Άρθρο 8 ΕΣΔΑ

Παρουσίαση:
Μαρία Μ. Μηληπίδου,
ΔρΝ, Δικηγόρος

Α. ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Η αιτούσα μετακόμισε στη Ρωσία στις αρχές του 2000. Το 2008 γνωρίστηκε και άρχισε να συζεί με τον σύζυγό της, Α. U., ρωσικής υπηκοότητας. Το 2009 η κόρη της αιτούσας από προηγούμενο γάμο μετακόμισε μαζί τους και εγγράφηκε σε ρωσικό δημοτικό σχολείο. Στις 16 Μαρτίου 2012 το ζευγάρι παντρεύτηκε και στις 23 Αυγούστου 2012 γεννήθηκε ο γιός τους, ο οποίος απέκτησε τη ρωσική υπηκοότητα.

Στις 31 Μαρτίου 2013 και ενώ η αιτούσα επέστρεφε με το τρένο στη Ρωσία από την Ουκρανία μαζί με τα δύο της παιδιά, η Ρωσική Υπηρεσία Συνοριακού Ελέγχου (Russian Border Control Service) της έδωσε έγγραφη ειδοποίηση ενημερώνοντάς την ότι δεν μπορεί να ξαναεισεέλθει στη Ρωσία βάσει του Νόμου για τις Διαδικασίες Εισόδου και Εξόδου από τη Χώρα (Entry and Exit Procedures Act) η εν λόγω ειδοποίηση δεν διευκρίνιζε, ωστόσο, τους λόγους της απαγόρευσης επανόδου στη Ρωσία. Τον Απρίλιο του 2013 ο σύζυγος της αιτούσας κατόρθωσε να πάρει αντίγραφο της διάταξης αποκλεισμού (*exclusion order*), την οποία η Αρχή Προστασίας του Καταναλωτή (CPA) είχε ήδη εκδώσει από τις 9 Ιουνίου 2012. Η απόφαση αυτή ανέφερε ακριβώς τη διάταξη νόμου που αποτέλεσε το έρεισμά της (Entry and Exit Procedures Act (no. 114 - FZ of 15 August 1996), Sections 25.10, 27 (7) (7), όχι όμως και κάποιον λόγο ή κάποιο γεγονός που να εξηγήει νομικά ή πραγματικά τον αποκλεισμό. Μεταγενέστερα αποκαλύφθηκε ότι η βάση για τη διάταξη αποκλεισμού ήταν το γεγονός ότι, κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης της το 2012, η αιτούσα είχε βρεθεί θετική στον ιό HIV και το νοσοκομείο όπου η αιτούσα εξετάστηκε ειδοποίησε την CPA για την κατάστασή της.

Ο σύζυγος της αιτούσας, ως ενάγων αλλήλ και ως εκπρόσωπός της, προσέφυγε στα ρωσικά δικαστήρια προσβάλλ-

οντας τη διάταξη αποκλεισμού, υποστηρίζοντας συγκεκριμένα ότι η CPA δεν έλαβε υπόψιν της ούτε τον οικογενειακό σύνδεσμο της αιτούσας με τη Ρωσία ούτε την κατάσταση της υγείας της. Τα αρμόδια ρωσικά δικαστήρια απέρριψαν συνοπτικά το αίτημα του: επανέλαβαν αυτολεξεί το κείμενο της διάταξης αποκλεισμού, κήρυξαν αυτή την τελευταία νόμιμη και υπογράμμισαν ότι η προσβολή της αιτούσας με τον ιό HIV "συνιστούσε έναν πραγματικό κίνδυνο για τον πληθυσμό της Ρωσίας".

Ο σύζυγος της αιτούσας προσέφυγε στο Ακυρωτικό Δικαστήριο επικαλούμενος τη θέση του Ρωσικού Συνταγματικού Δικαστηρίου ότι πρέπει να λαμβάνονται υπόψιν ανθρωπιστικοί λόγοι όταν διακυβεύεται η απομάκρυνση ενός ανθρώπου από την οικογένειά του, καθώς και τη νομολογία του ως άνω δικαστηρίου σχετικά με το άρθρο 8 ΕΣΔΑ. Επεσήμανε, επίσης, ότι τόσο ο ίδιος όσο και ο γιος τους έχουν τη ρωσική υπηκοότητα, ότι η κόρη της αιτούσας φοιτά σε ρωσικό σχολείο και ότι ο ιός HIV βρίσκεται σε λανθάνον στάδιο στον οργανισμό της αιτούσας. Τελικά, οι αρμόδιες ρωσικές δικαστικές αρχές απέρριψαν με συνοπτικές αποφάσεις τους την αίτηση του συζύγου της αιτούσας για εξέταση της υπόθεσης από το ρωσικό Ακυρωτικό Δικαστήριο. Η αιτούσα με την κόρη της επέστρεψαν στην Ουκρανία και ο σύζυγος παρέμεινε με τον γιό τους στη Ρωσία, χωρίς μάλιστα να έχει τη δυνατότητα να την επισκέπτεται.

Η δημοσιοποίηση της υπόθεσης προκάλεσε σημαντικές εξελίξεις στη ρωσική νομική επικαιρότητα. Το ρωσικό Συνταγματικό Δικαστήριο έκρινε ότι οι νόμοι περί μετανάστευσης μπορούν νομίμως να θέσουν υπό περιορισμούς την είσοδο και διαμονή στη Ρωσία αλλοδαπών, των οποίων η κατάσταση της υγείας μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία και να αποτελέσει απειλή για τη δημόσια ασφάλεια. Αναγνώρισε, επίσης, τη σύγχρονη ιατρική άποψη ότι ο ιός HIV δεν αποτελεί απειλή για τη δημόσια υγεία, διότι δεν μπορεί να μεταδοθεί απλώς και μόνο με την παρουσία ενός οροθετικού στη χώρα ούτε μόνο μέσω καθημερινής επαφής, αιωρούμενων σωματιδίων, φαγητού ή νερού.

Ο σύζυγος της αιτούσας προσέφυγε εκ νέου στα δικαστήρια, όμως το αρμό-

διο ρωσικό δικαστήριο έκρινε ότι ελλείψει της διασταυρωμένης ενημέρωσης περί του αν η αιτούσα λαμβάνει αντιρετροϊκή αγωγή, η ίδια τεκμαίρεται ότι αποτελεί απειλή για τον ρωσικό πληθυσμό. Επιπλέον, χαρακτήρισε την αιτούσα ως μη νομοταγή πολίτη, διότι γέννησε το παιδί της στη Ρωσία, αφότου η παρουσία της στη Ρωσία είχε κηρυχθεί ανεπιθύμητη. Η έφεση του συζύγου της αιτούσας ευδοκίμησε. Πιο συγκεκριμένα, το δευτεροβάθμιο δικαστήριο έκρινε ότι ο δικαστής του προηγούμενου βαθμού δεν έλαβε υπόψιν του τη θέση του ρωσικού Συνταγματικού Δικαστηρίου και, ως εκ τούτου, κήρυξε τη διάταξη αποκλεισμού παράνομη και απευθύνθηκε στην αρμόδια CPA για να αποκαταστήσει τις βλάβες που προκλήθηκαν στην αιτούσα από την παραβίαση των δικαιωμάτων της.

Πράγματι, η Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Μετανάστευσης εξέδωσε στο όνομα της αιτούσας προσωρινή άδεια παραμονής στη Ρωσία διάρκειας 3 ετών και επιπροσθέτως, όπως υποστήριξε η ρωσική κυβέρνηση, διετάχθη η αφαίρεση του ονόματος της αιτούσας από τη λίστα των ατόμων, στα οποία απαγορευόταν η είσοδος στη Ρωσία. Ωστόσο, η αιτούσα ισχυρίζεται ότι έως και τις 16 Αυγούστου 2016 δεν είχε ενημερωθεί ότι η διάταξη αποκλεισμού εισόδου της στη Ρωσία είχε ακυρωθεί επίσημα ούτε ότι η βάση δεδομένων της Υπηρεσίας Συνοριακού Ελέγχου είχε ενημερωθεί αναλόγως.

Β. ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΣΤΟ ΕΔΔΑ

Η αιτούσα προσέφυγε στο ΕΔΔΑ επικαλούμενη το γεγονός ότι η διάταξη αποκλεισμού εισόδου στη Ρωσία που είχε εκδοθεί εναντίον της το 2012 είχε ως αποτέλεσμα τον αποχωρισμό από την οικογένειά της και, ως εκ τούτου, συνιστά παραβίαση του άρθρου 8 ΕΣΔΑ §§ 1 και 2.

Το Δικαστήριο έκανε καταρχήν τυπικά δεκτή την αίτηση. Στον ισχυρισμό της ρωσικής κυβέρνησης ότι η αιτούσα δεν εμπνίπει πια στην έννοια του "θύματος" με την έννοια του άρθρου 34 ΕΣΔΑ, αφού τα δικαιώματά της είχαν αποκατασταθεί σε εθνικό επίπεδο απάντησε ότι στην προκειμένη περίπτωση τα αποτελέσματα της επικαλούμενης παραβίασης δεν έχουν αποκατασταθεί επαρκώς. Απέρριψε, επίσης, την ένσταση της ρωσικής κυβέρνησης ότι δεν ήταν η ίδια η αιτούσα, αλλά ο σύζυγός της αυτός που

προσέφυγε στα εθνικά δικαστήρια προκειμένου να επιτύχει την ακύρωση της διάταξης αποκλεισμού της εισόδου στη χώρα, θεωρώντας ότι σε κάθε περίπτωση τα εσωτερικά ένδικα μέσα είχαν εξαντληθεί και, άρα, μπορεί το ίδιο να επιληφθεί της υπόθεσης.

Επί της ουσίας, το Δικαστήριο επανέλαβε ευθύς εξαρχής ότι κάθε Κράτος έχει το δικαίωμα, για θέματα που άπτονται του διεθνούς δικαίου και με βάση την ιδιότητά του ως υποκείμενο των υποχρεώσεων του που απορρέουν από την αντίστοιχη Σύμβαση, να ασκεί έλεγχο στην είσοδο και την παραμονή αλλοδαπών στο έδαφός του. Σε ό,τι αφορά θέματα μετανάστευσης, το άρθρο 8 ΕΣΔΑ δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι επιβάλλει στο Κράτος μία γενική υποχρέωση να σέβεται την επιλογή των παντρεμένων ζευγαριών σχετικά με τη χώρα που θα διαμείνουν και να επιτρέπει την οικογενειακή επανένωση (άνευ κριτηρίων) στο έδαφός του. Ωστόσο, η απομάκρυνση ενός προσώπου από τη χώρα όπου ζει μαζί με μέλη της οικογένειάς του μπορεί να στοιχειοθετήσει παράβαση του δικαιώματος του προσώπου αυτού για τον σεβασμό της οικογενειακής του ζωής, όπως αυτό προστατεύεται από το άρθρο 8 ΕΣΔΑ. Ιδιαίτερα στις περιπτώσεις που υπάρχουν παιδιά και αυτά επηρεάζονται άμεσα από την απομάκρυνση του μέλους της οικογένειάς τους, οι αρμόδιες αρχές έχουν καθήκον να λαμβάνουν υπόψη το καλύτερο συμφέρον των παιδιών και να αποφασίζουν με γνώμονα την αποτελεσματικότητα, την αναλογικότητα και την πρακτικότητα της λύσης που θα επιλέξουν να εφαρμόσουν.

Επιπλέον, το Δικαστήριο επανέλαβε ότι η έννοια της "οικογενειακής ζωής" περιλαμβάνει τις σχέσεις που προκύπτουν από έναν νόμιμο και γνήσιο γάμο και ότι τα παιδιά που γεννιούνται εκτός σχέσης αποτελούν *ipso iure* μέρος της "οικογενειακής" ένωσης από τη στιγμή της γέννησής τους και από αυτό το ίδιο το γεγονός της γέννησής τους.

Με βάση τα ανωτέρω, το Δικαστήριο έκρινε ότι οι πράξεις και οι αποφάσεις των αρμόδιων ρωσικών αρχών είχαν ως συνέπεια να διαταραχθεί η οικογενειακή ζωή της αιτούσας, καθώς δεν μπορούσε μετά την απομάκρυνση της να ζήσει μαζί με τον σύζυγο και τον γιό της, και άρα συνιστούν παρέμβαση στο δικαίωμα της για

το σεβασμό της οικογενειακής της ζωής.

Το Δικαστήριο, στηριζόμενο σε δική του νομολογία σε υποθέσεις εναντίον της Ρωσίας, υπογράμμισε ότι το νομικό πλαίσιο και η νομική πρακτική για την έκδοση διατάξεων αποκλεισμού σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο δεν παρέχει επαρκή εξέγγρα προστασίας κατά της αυθαίρετης κρατικής παρέμβασης, διότι οι αρμόδιες δημόσιες αρχές μπορούν να λαμβάνουν τέτοιες αποφάσεις αποκλεισμού χωρίς να τηρείται διαδικασία ακρόασης του αλλοδαπού, τον οποίον αυτές αφορούν, και χωρίς να αιτιολογούν τις αποφάσεις αυτές ή να παραθέτουν τα συγκεκριμένα γεγονότα που καθιστούν ανεπιθύμητη την παρουσία του εν λόγω αλλοδαπού στη Ρωσία.

Στην προκειμένη περίπτωση, η αιτούσα δεν πληροφορήθηκε την έναρξη και την εξέλιξη των διαδικασιών αποκλεισμού της από τη Ρωσία, δεν της δόθηκε με κανέναν τρόπο η ευκαιρία να εκφράσει την άποψή της επ' αυτού, μάλιστα πριν εκδοθεί η διάταξη αποκλεισμού, και δεν έμαθε ποτέ τα γεγονότα και τους λόγους που στήριξαν τη διάταξη αποκλεισμού εναντίον της. Αυτοί οι λανθασμένοι χειρισμοί εκ μέρους των αρμόδιων ρωσικών αρχών ήταν αποτέλεσμα της αυστηρής προσκόλλησης αυτών των τελευταίων στο κανονιστικό πλαίσιο που ορίζει η Οδηγία της CPA.

Το Δικαστήριο, συνοψίζοντας το ιστορικό της υπόθεσης και της κατάστασης της υγείας της αιτούσας, υπογράμμισε ότι μια απόφαση, η οποία βασίζεται σε μια προκαθορισμένη κατηγοριοποίηση μίας ολόκληρης ομάδας ευάλωτων ανθρώπων (στην παρούσα υπόθεση, οροθετικών) ως απειλής για τη δημόσια υγεία απλώς και μόνο λόγω της κατάστασης της υγείας τους, χωρίς περαιτέρω αξιολόγηση των ιδιαίτερων καταστάσεων γύρω από τη ζωή του κάθε ανθρώπου ξεχωριστά, δεν μπορεί να θεωρηθεί σύμφωνη με τις απαιτήσεις της ΕΣΔΑ.

Επιπροσθέτως, το Δικαστήριο, απαντώντας στον ισχυρισμό της ρωσικής κυβέρνησης ότι η διάταξη αποκλεισμού είχε γνωστοποιηθεί μέσω μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην αιτούσα, έκρινε ότι για να αποδειχθεί η γνωστοποίηση δεν αρκεί να αποδειχθεί η αποστολή του μηνύματος, αλλά απαιτείται επιπλέον να αποδειχθεί η παραλαβή του,

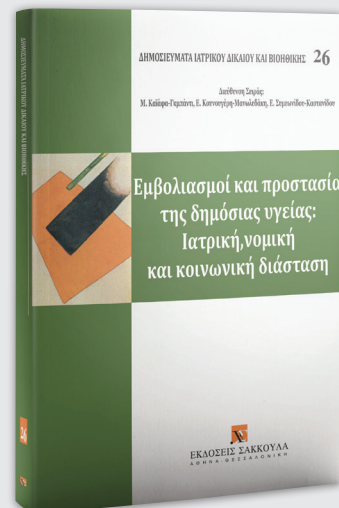
και μάλιστα με έγγραφο που φέρει την υπογραφή της αιτούσας. Το Δικαστήριο κατέληξε ότι η μη γνωστοποίηση στην αιτούσα των νομίμων λόγων και των γεγονότων που οδήγησαν στην έκδοση της διάταξης αποκλεισμού της από τη Ρωσία αφενός δημιουργεί πρόσφορο έδαφος για αυθαίρετη παρέμβαση στο δικαίωμά της για σεβασμό της οικογενειακής της ζωής αφετέρου της στερεί το δικαίωμα να διεξάγει τις νόμιμες διαδικασίες με αποτελεσματικό τρόπο, καθώς δεν μπορεί να χτίσει την υπεράσπισή της αφού δεν γνωρίζει τις κατηγορίες εναντίον της. Υπάρχει, επομένως, ήδη παραβίαση του άρθρου 8 ΕΣΔΑ, και άρα δεν χρειάζεται να διερευνηθεί περαιτέρω η τυχόν νομιμότητα του σκοπού και η αναλογικότητα της §2 του ίδιου άρθρου.

Το Δικαστήριο δεν έκρινε σκόπιμο να εξετάσει και το άρθρο 14 ΕΣΔΑ σε συνδυασμό με το άρθρο 8 ΕΣΔΑ, παρότι δέχτηκε τον ισχυρισμό της αιτούσας ότι υπήρξε θύμα διάκρισης αναφορικά με την κατάσταση της υγείας της. Επιδίκασε στην αιτούσα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 41 ΕΣΔΑ, το ποσό των 15.000 ευρώ για ικανοποίηση ηθικής βλάβης, καθώς και το ποσό των 500 ευρώ για δικαστικά έξοδα.

Εμβολιασμοί και προστασία της δημόσιας υγείας: Ιατρική, νομική και κοινωνική διάσταση

Σειρά: Δημοσιεύματα Ιατρικού Δικαίου και Βιοηθικής - τ. 26

Συλλογικό Έργο

ISBN: 978-960-568-680-2, © 2017, Σελ.: VI + 48, Τιμή: € 10,00

ΚΑΝΑΔΑΣ: Απονέμεται αποζημίωση σε θύμα αυτοκινητιστικού ατυχήματος για παρένθετη μητρότητα

100.000 δολάρια έχουν δοθεί σε μια Καναδή γυναίκα ως αποζημίωση για να πληρώσει για παρένθετη μητέρα. Η πληρωμή αποτέλεσε μέρος των \$3.83 εκατομμυρίων που απονεμήθηκαν από το Ανώτατο Δικαστήριο της Βρετανικής Κολομβίας στην M.W. με υπόχρεο την "Insurance Corporation of British Columbia" (ICBC). Η απόφαση αυτή αποτελεί πρόσημο, διότι στον Καναδά η με αμοιβή παρένθετη μητρότητα είναι παράνομη κατά το νόμο. Ωστόσο, είναι καθ' όλα νόμιμο να ταξιδέψει κανείς στις Ηνωμένες Πολιτείες και να βρει εκεί μια παρένθετη μητέρα, τακτική την οποία ακολουθούν Καναδές γυναίκες.

Το 2011, η κ. W. η μοναδική επιζήσασα σφοδρής σύγκρουσης αυτοκινήτου με μηχανή, υπέστη σοβαρούς τραυματισμούς και υποβλήθηκε σε 20 χειρουργικές επεμβάσεις. Πέντε χρόνια μετά τη σύγκρουση, η κυρία W. έμεινε έγκυος, αλλά δεν μπόρεσε να φέρει εις πέρας την εγκυμοσύνη της λόγω των τραυματισμών στην σπονδυλική της στήλη και στα εσωτερικά της όργανα. Ο δικηγόρος της δήλωσε ότι παρόλο που η κ. W. είναι γόνιμη, θα ήταν ανασφαλής και πρακτικά αδύνατη η επιτυχής εγκυμοσύνη της λόγω της ποσότητας ουλώδους ιστού στην κοιλιά της.

Στην απόφασή της η δικαστής Neena Sharma δήλωσε: «Θεωρώ ως γεγονός ότι η κ. W. θα έθετε σε κίνδυνο την υγεία και την ευημερία της, σε υπερβολικό βαθμό, αν έπρεπε να φέρει ένα μωρό στον κόσμο. Δεν έχω καμία αμφιβολία ότι η καλύτερη επιλογή για την κ. W. να έχει ένα βιολογικό παιδί θα ήταν να προσλάβει παρένθετη μητέρα». Η δικαστής Sharma διαπίστωσε ότι και τα δύο μέρη συμφώνησαν ότι η απώλεια της ικανότητας της κ. W. να φέρει το δικό της παιδί αξίζει αποζημίωσης και πρόσθεσε ότι ο διαπρεπής μαιευτήρας-γυναικολόγος Δρ Albert Yuzpe «κατέθεσε για το κατά προσέγγιση κόστος που συνεπάγεται η πρόσληψη παρένθετης μητέρας στις Ηνωμένες Πολιτείες. Αυτές οι εκτιμήσεις δεν αμφισβητήθηκαν επιτυχώς από την υπεράσπιση... Θεωρώ ως εύλογη αποζημίωση το ποσό των 100.000 δολαρίων για τα κόστη παρένθετης μητέρας για δύο εγκυμοσύν-

ες». Το αν η ICBC θα ασκήσει έφεση κατά της απόφασης αυτής είναι άγνωστο αυτή τη στιγμή.

Πηγή: *Bionews*

ΚΑΛΙΦΟΡΝΙΑ: Το πρώτο έτος της υποβοηθούμενης αυτοκτονίας. Πάνω από 500 συσταγές

Πάνω από 500 άτομα έχουν συνταγογραφηθεί φάρμακα που έχουν ως αποτέλεσμα τον τερατισμό της ζωής, ύστερα από τη νομιμοποίηση της ιατρικής υποβοηθούμενης αυτοκτονίας στην Καλιφόρνια τον περασμένο Ιούνιο, σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία που δημοσίευσε η Compassion and Choices.

Η ομάδα υπέρ της ευθανασίας γιορτάζει τη θετική υποδοχή των νόμων μεταξύ των παρόχων υγειονομικής περίθαλψης και του ευρύτερου κοινού, αναγράφοντας σε δελτίο τύπου ότι «η εφαρμογή του νόμου υπήρξε τεράστια επιτυχία».

Ένα πολύ σημαντικό ποσοστό των παρόχων υγειονομικής περίθαλψης και των μεμονωμένων επαγγελματιών εξακολουθούν να αντιτίθενται στην παροχή ευθανασίας. Ωστόσο, η Compassion and Choices αναφέρει ότι περίπου 500 εγκαταστάσεις υγειονομικής περίθαλψης και πάνω από 100 νοσοκομειακές θέσεις έχουν υιοθετήσει πολιτικές που «υποστηρίζουν την επιλογή των ασθενών και τους γιατρούς που επιλέγουν να εφαρμόσουν τη νομοθεσία».

Ωστόσο, πολλοί γιατροί έχουν εκφράσει σοβαρές επιφυλάξεις σχετικά με το νόμο. Ο Δρ. Aaron Kheriaty, διευθυντής του προγράμματος ιατρικής δεοντολογίας του UC Irvine, διαμαρτύρεται ότι ο νόμος δεν επιβλήθηκε την προηγούμενη αξιολόγηση από ψυχίατρο. Υποστηρίζει ότι χωρίς αυτήν την αξιολόγηση οι ασθενείς παραμένουν χωρίς επαρκή υποστήριξη σε μια χρονική στιγμή που είναι ιδιαίτερος ευάλωτοι.

Πηγή: *Bioedge*

ΔΟΚΙΜΑΣΤΙΚΟ ΤΕΣΤ ΓΙΑ ΚΑΡΚΙΝΟ ΤΩΝ ΟΡΧΕΩΝ: Ένα βήμα πιο κοντά

Η δοκιμή για ορισμένα γονίδια θα μπορούσε να εντοπίσει τους άνδρες με δεκαπλάσια αυξημένο κίνδυνο εμφάνισης καρκίνου των όρχεων, προτείνει μια νέα μελέτη.

Οι επιστήμονες στο Ινστιτούτο Καρκινολογικής Έρευνας (ICR) του Λονδίνου, ισχυρίζονται ότι η ανακάλυψη νέων γονιδίων επικίνδυνων

για καρκίνο των όρχεων αυξάνει τον αριθμό των γνωστών γονιδίων σε 44, τα οποία η ομάδα εκτιμά ότι είναι το ένα τρίτο του συνολικού κληρονομικού κινδύνου ανάπτυξης καρκίνου των όρχεων.

«Η μελέτη μας σχεδόν διπλασίασε τον αριθμό των παρατηρήσεων του DNA που συνδέονται με τον αυξημένο κίνδυνο ανάπτυξης καρκίνου των όρχεων και ενίσχυσε την ικανότητά μας να χρησιμοποιήσουμε τη γενετική για να προβλέψουμε την ασθένεια στους υγιείς άνδρες», δήλωσε ο επικεφαλής της μελέτης Dr Clare Turnbull της ICR.

Οι ερευνητές πραγματοποίησαν μια GWAS σε δεδομένα από περισσότερους από 30.000 άνδρες που ελήφθησαν από τρεις χωριστές μελέτες. Συγκρίθηκαν τα γονιδιώματα των 7319 ανδρών με TGCT σε 23.082 χωρίς την ασθένεια και αναγνώρισαν 19 νέα γονίδια που σχετίζονται με υψηλότερο κίνδυνο καρκίνου των όρχεων.

«Εκτός από την αναγνώριση των ανδρών που διατρέχουν τον υψηλότερο κίνδυνο καρκίνου των όρχεων, η νέα μας μελέτη εξετάζει επίσης τη βιολογία της νόσου, τι είναι αυτό που οδηγεί τα κύτταρα να γίνουν καρκινικά», δήλωσε ο καθηγητής Paul Workman, διευθύνων σύμβουλος της ICR. «Αυτό θα μπορεί να περιορίσει την αναζήτηση θεραπευτικών στόχων και να βοηθήσει τους ερευνητές να δημιουργήσουν νέες θεραπείες για εκείνους τους άνδρες που σταματούν να ανταποκρίνονται στη χημειοθεραπεία».

Σε άλλη μελέτη, ερευνητές του Κέντρου Καρκίνου Moffitt και της Διεθνούς Κοινοπραξίας Τεχνικής Κληνικής (TECAC) πραγματοποίησαν GWAS σε συνδυασμένα δεδομένα από περισσότερους από 3500 ασθενείς με καρκίνο όρχεων από πέντε προηγούμενες μελέτες. Προσδιόρισαν οκτώ νέους γενετικούς δείκτες που σχετίζονται με τον καρκίνο των όρχεων.

Ο Δρ Peter Kanetsky του Moffitt Cancer Center και ανώτερος ερευνητής στη μελέτη δήλωσε: «Τα ευρήματά μας αυξάνουν σημαντικά τον αριθμό των γνωστών γονιδίων ευαισθησίας που σχετίζονται με το TGCT. Αυτό κινεί το πεδίο πιο κοντά σε μια ολοκληρωμένη κατανόηση της υποκείμενης γενετικής αρχιτεκτονικής και της ανάπτυξης της νόσου».

Και οι δύο μελέτες δημοσιεύθηκαν στο *Nature Genetics*.

Πηγή: *Bionews*

Εκδηλώσεις

LABORATORY FOR THE RESEARCH OF MEDICAL LAW AND BIOETHICS (ARISTOTLE UNIVERSITY OF THESSALONIKI, SCHOOL OF LAW)

MEDICAL CHAMBER OF THESSALONIKI

ERASMUS UNIVERSITY OF ROTTERDAM (NETHERLANDS)

UNIVERSITY OF CANTABRIA (SPAIN)

THESSALONIKI INTERNATIONAL CONFERENCE

20 YEARS AFTER OVIEDO CONVENTION ON HUMAN RIGHTS AND BIOMEDICINE

Friday 8 December - Saturday 9 December 2017
Medical Chamber of Thessaloniki, Greece

To register or to learn more, explore our official conference site:
<http://thessaloniki-conference2017.es>

ΟΜΙΛΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΗΘΙΚΗΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΕΚΤΕΤΑΜΕΝΟΥ ΓΟΝΙΔΙΑΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΙΑΤΡΙΚΑ, ΗΘΙΚΑ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Η εκδήλωση θα πραγματοποιηθεί την Τρίτη 12 Δεκεμβρίου 2017, και ώρα 18:00 στο Συνεδριακό Κέντρο της Τράπεζας Πειραιώς (Κατούνη 12-14), Θεσσαλονίκη

Ομιλητές: Κωνσταντίνος Γ. Γάγκαλος, «Διαγνωστικά πλεονεκτήματα και προβληματισμοί από τις σύγχρονες εφαρμογές των διευρυνμένων γονιδιακών ελέγχων»

Guido Pennings, «Moral rights and responsibilities in extended carrier screening of gamete donors»

Ιωάννης Πέτρου, «Γονιδιακός έλεγχος: μια κοινωνική και ηθική προσέγγιση»

Τάκης Βιδάλης, «Εφαρμογές γενετικής μηχανικής στο ανθρώπινο έμβρυο: υπάρχουν όρια στον νόμο;»

Συντονισμός συζήτησης: Βασίλειος Ταρλατζής

ΙΑΤΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΒΙΟΗΘΙΚΗ

Το περιοδικό "Ιατρικό Δίκαιο και Βιοηθική" είναι μια περιοδική έκδοση από κοινού των ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΣΑΚΚΟΥΛΑ και του Ομίλου Μελέτης Ιατρικού Δικαίου και Βιοηθικής.

Ιδιοκτήτης: Εκδόσεις Σάκκουλα (Αθήνα-Θεσσαλονίκη)

Εκδότης και Υπεύθυνος Τυπογραφείου: Παναγιώτης Η. Σάκκουλας, Εθνικής Αμύνης 42, 546 21 Θεσσαλονίκη

Διεύθυνση: Ελισάβετ Συμεωνίδου-Καστανίδου, Καθηγήτρια Α.Π.Θ.

Υπεύθυνος Υλών: Μ. Μπληπίδου, Δ.Ν., Δικηγόρος, Επιστ. Συνεργ. Νομικής Σχολής Α.Π.Θ.

Επιστημονικοί Συνεργάτες: Θ. Τροκάνας, Λέκτορας Τμήματος Νομικής Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου, Κ. Κηπουρίδου, Δ.Ν. Δικηγόρος
Παραγωγή: Εκδόσεις Σάκκουλα (Αθήνα-Θεσσαλονίκη)

Για υποβολή εργαζήματος ή για υποβολή θέματος απευθύνετε: Εκδόσεις Σάκκουλα, Εθνικής Αμύνης 42, ΤΚ 546 21, Θεσσαλονίκη
up' όψη Καθ. κ. Ε. Συμεωνίδου-Καστανίδου, Περιοδικό "Ιατρικό Δίκαιο και Βιοηθική".

kastan@law.auth.gr
<http://medlawbioethics.gr>

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ
ΑΘΗΝΑ - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Αθήνα

Ιπποκράτους 23 - Τ.Κ. 106 79 - Τηλ.: 210 33 87 500 - Fax: 210 33 90 075

Θεσσαλονίκη

Εθνικής Αμύνης 42 - Τ.Κ. 546 21 - Τηλ.: 2310 244 228, 9

Fax: 2310 244 230

Θεσσαλονίκη

Φράγκων 1 - Τ.Κ. 546 26 - Τηλ.: 2310 535 381 - Fax: 2310 546 812
www.sakoulas.gr e-mail: info@sakoulas.gr

ISSN: 1791-3934